

Revisitant l'esperança aplicada

A la vigília d'una important transició política als Estats Units, Amory Lovins explora per què *Applied Hope* (Esperança Aplicada) continua guiant *RMI* en els propers anys.

19 de gener de 2025

Per Amory Lovins

Fa més de 40 anys, el cofundador de RMI, Amory Lovins, va fundar l'institut i el va orientar al voltant del concepte d'[Applied Hope](#) (Esperança Aplicada). A la vigília d'una important transició política dels Estats Units i canvis geopolítics a nivell mundial, Lovins explora per què el concepte és tan rellevant avui com ho ha estat mai, i com continuarà guiant RMI en els propers anys.

Vaig cofundar *RMI* el 26 d'abril de 1982 amb la meva dona en aquell moment, Hunter Lovins. Des de llavors, tots hem recorregut un llarg camí i hem après molt. I és important entendre el nostre passat per entendre on som i cap a on anem.

El treball inicial de *RMI* va abastar molt més problemes que l'energia. Tanmateix, enmig de l'embolic de recursos poblacionals, seguretat, economia, medi ambient i desenvolupament global, l'energia era el nostre principal objectiu, reflectint la meva conclusió dels anys 60 que l'energia és una clau mestra que podria desbloquejar, o ensenyar-nos a abordar, tots aquests altres problemes també.

Si bé l'energia va ser el focus principal en els nostres primers anys, també vam fer un treball influent en aigua, agricultura, seguretat global, disseny de vehicles i industrials i desenvolupament econòmic local. Alguns d'aquests temes estan tornant a sorgir per permetre els esforços energètics actuals.

També va quedar clar, fins i tot als anys 60, que l'eficiència avançada dels recursos podria convertir l'escassetat per falta d'atenció en abundància per disseny™. Podria substituir la penúria per la suficiència, l'enveja per la satisfacció, el conflicte amb la cortesia, la compensació amb la sinergia i els costos amb els beneficis.

Així, *RMI* es va crear per descobrir com treure molt més benefici de l'energia, l'aigua, els materials i altres recursos, com fer molt més i millor amb menys, durant més temps. Esperem que això reveli com satisfer les necessitats d'un món segur, just, pròsper i que sosté la vida... mitjançant un disseny innovador, tecnologia, estratègia empresarial i polítiques públiques, tot combinat de manera artística, aplicat amb rigor i promogut enèrgicament. Aquest esforç va requerir transformar el disseny, trencar barreres i difondre la innovació.

D'aquests conceptes bàsics han fluït 43 anys de detalls cada cop més aprofundits.

Per a mi, el got no està ni mig buit ni mig ple. És el doble de gran del que necessita i s'amplia encara més gràcies a l'eficiència. Molts de nosaltres a *RMI*, amb el mateix esperit, hem après a no ser optimistes ni pessimistes. Aquests són diferents tipus de fatalistes: tractar el futur com a destí, no com a opció, en lloc d'assumir la responsabilitat de crear el futur que volem.

Com va dir Frances Moore Lappé, "l'esperança és una postura, no una avaluació". No pots deprimir la gent perquè passi a l'acció.

Per tant, la base més sòlida per sentir-se millor amb el futur és millorar-lo de manera tangible, duradora, reproduïble i escalable. Ara és el moment de ser practicants, no teòrics; ser sintetistes, no especialistes; fer solucions, no problemes; fer transformació, no incrementalisme. És hora de canviar el llenguatge i l'acció de "algú hauria de" a "jo faré", per fer un treball real en projectes reals i anar a escala.

La base més sòlida per sentir-se millor amb el futur és millorar-lo de manera tangible, duradora, reproduïble i escalable. Ara és el moment de ser practicants, no teòrics; ser sintetistes, no especialistes; fer solucions, no problemes; fer transformació, no incrementalisme. És hora de canviar el llenguatge i l'acció de "algú hauria de" a "ho faré", de fer un treball real en projectes reals i d'anar a escala.

AMORY LOVINS

Per fer-ho, hem d'entendre com està tot connectat. Molts dels problemes actuals són causats per "solucions" implementades anteriorment perquè no enteníem les seves connexions. En canvi, hauríem d'aprofitar les connexions ocultes perquè la causa de les solucions siguin les solucions; i podem resoldre, o millor encara evitar, no només un problema sinó molts, sense fer-ne de nous.

La renovació econòmica - el nostre procés i el nostre conjunt d'eines per construir una economia local sostenible en comunitats amb una indústria extractiva fallida - és aquest tipus de solució i podria ajudar a la nostra feina avui. Les idees presentades al [Natural Capitalism](#) (Capitalisme Natural) continuen proporcionant un context profund per a tot el que fem. Es tracta d'utilitzar i reinvertir de manera productiva en el capital, comptant no només el capital físic i financer, sinó també el capital natural i humà, els dos tipus més preuats. Si jugueu amb una baralla completa, amb els quatre tipus de capital, feu més bé, obteniu més beneficis i us divertiu molt més.

[La renovació econòmica] consisteix a utilitzar i reinvertir de manera productiva el capital - comptant no només el capital físic i financer, sinó també el capital natural i humà, els dos tipus més preuats. Si jugueu amb una baralla completa, amb els quatre tipus de capital, feu més bé, obteniu més beneficis i us divertiu molt més.

AMORY LOVINS

Totes aquestes línies de treball ens han guanyat un valuós respecte i aliances en tot l'espectre polític, inclosa una llarga col·laboració amb l'exèrcit nord-americà, que hem ajudat a convertir-nos en el líder del govern federal en l'adopció de l'eficiència energètica i les energies renovables per a l'èxit de la seva missió.

RMI juga el joc llarg. Impulsem canvis transformadors de mig segle en alguns dels sistemes més grans, més complexos, més basats en hàbits, atrapats per l'equitat i

bloquejats del planeta. Per tant, som principalment estratègics on molts altres són tàctics.

És molt complex esbrinar quins decididors en el futur hauran de tenir quina idea, quan i de quina font perquè s'ho creguin; en quines circumstàncies actuaran al respecte; i amb quina oposició preneutralitzada. Això és difícil de mesurar, però funciona.

Durant dècades, la previsió i la visió de *RMI* han influït profundament en l'electricitat, els béns arrels, el transport de camions i moltes altres indústries i han establert moltes de les bases de la nova era energètica emergent.

Ja hem recorregut un camí sorprenentment llarg amb tants socis per aprofitar grans canvis en l'economia dels EUA que són un milió de vegades més grans que el nostre pressupost.

El nostre nivell d'ambició reflecteix una observació d'un dels meus mentors, l'inventor Edwin Land, que va dir: "Mai emprenguis un projecte tret que sigui manifestament important i gairebé impossible".

Però Henry Ford va dir: "El que és digne i correcte mai és impossible". I va afegir: "Tant si creus que pots o si creus que no pots, tens raó".

Bé, hem demostrat que podem.

RMI és una organització tan inusual. Vam ajudar a inventar l'empresa sense ànim de lucre, però ens comprometem amb el comerç; ajudem a donar forma a la política, però ens mantenim escrupolosament apolítics i no partidistes. No conec cap altre grup al món com nosaltres.

El nostre model de canvi dominant, fins ara exclusiu durant molts anys, va ser entendre el sector o camp, esbrinar una pràctica restauradora altament eficient que ofereixi un gran avantatge competitiu, treballar amb primers adoptants acuradament escollits per aplicar aquesta pràctica amb un èxit notori i ajudar a reduir les barreres a la seva àmplia adopció, obligant així altres empreses i rivals a triar si volen seguir l'exemple o perdre quota de mercat.

Per descomptat, no intentem fer-ho tot nosaltres mateixos. Quan altres poden fer algunes parts millor, intentem reclutar, enganyar, catalitzar o donar suport als seus esforços, movent-nos en un núvol d'aliats i socis. Les corporacions, també, no són només els nostres assessors o aconselladors. Estem tots junts a les trinxeres, de vegades al costat dels seus tradicionals adversaris.

No obstant això, malgrat totes aquestes col·laboracions complexes, som coneguts i respectats per dir exactament el que pensem perquè defensem ferotgement la nostra independència.

Fins i tot abans que existís *RMI*, el govern federal nord-americà s'enfrontava a reptes com les divisions partidistes i una alta probabilitat de bloqueig. Així que vam estructurar *RMI* per no dependre de la reforma o el suport de la política federal. Això va resultar una bona idea. La nostra orientació al mercat, posant èmfasi en solucions pràctiques liderades per negocis amb ànim de lucre, ens ha servit molt. Per què desafiar directament els centres d'influència més arrelats quan podem navegar estratègicament al seu voltant a través d'iniciatives col·laboratives dirigides per empreses i relacionant-nos de manera constructiva amb els principals responsables de la presa de decisions? I per què treballar només amb líders nacionals quan la majoria de decisions es fan a nivell estatal i local o per empreses?

RMI no és un grup ecologista: els nostres objectius són molt més amplis. Històricament tampoc érem un grup centrat en el clima. La nostra tasca és accelerar la transició energètica, no convèncer la gent de la urgència de l'amenaça climàtica. L'autojustícia obsessiva no fa avançar la nostra missió; solucions àmpliament atractives sí. Persuadim la gent oferint els diversos resultats d'un futur energètic net, pròsper, just i segur, sense imposar motius específics. En resum, ens centrem en els resultats, no en els motius: en què podem fer junts, no per què podríem voler fer-ho cadascun de nosaltres.

RMI és inclusiu, no posicional i no adversari. Escoltem amb empatia i tractem sincerament de veure tots els costats. Tot i que sovint donem consells que poden ser no desitjats o desafiants, no tractem ningú com a enemic. Com va dir Abraham Lincoln: "No m'agrada aquest home. He de conèixer-lo millor". Aprenem millor què hem de fer parlant amb aquells que no estan d'acord amb nosaltres. Com diu el vers 61 del Tào Té Chīng, un gran home "considera aquells que assenyalen les seves faltes com els seus mestres més benèvolos. Considera el seu enemic com l'ombra que ell mateix projecta".

Llavors, com induïm institucions un milió de vegades més grans a perseguir els seus interessos d'una manera que compleixi la nostra missió? Quines eines ens ajuden a fer aquesta màgia?

Quatre dècades han perfeccionat un conjunt d'eines que inclouen anàlisis d'ús final/menor cost, inspiració biomimètica, disseny biofílic, *charrettes* de disseny, reunions, integració de tot el sistema i tecnologies de restauració. Ens esforcem perquè la nostra feina sigui transparent, amb un grau òptim de desídia. I el nostre millor treball prové de conrear la "ment de principiant": obrir-nos a noves idees deixant anar les velles, descartant tots els supòsits i prejudicis.

Si treballéssim només amb sants, tindríem pocs clients i faríem pocs canvis. Un soci no ha de compartir totes les nostres opinions i objectius, ni nosaltres els seus, per produir els resultats que volem tots dos.

Si treballéssim només amb sants, tindríem pocs clients i faríem pocs canvis. Un soci no ha de compartir totes les nostres opinions i objectius, ni nosaltres els seus, per produir els resultats que volem tots dos.

AMORY LOVINS

Tractem l'economia de mercat com una eina valuosa que cal utilitzar amb vigor, discreció i moderació, no com un objectiu en si mateix. Els mercats són molt bons en allò que fan bé: l'assignació a curt termini de recursos escassos. Són una gran eina, un mal mestre i una religió pitjor. Com va dir el [*Natural Capitalism*](#) (Capitalisme Natural), "Els mercats han de ser eficients, no suficients; agressivament competitius, no justos. Els mercats mai van ser destinats a aconseguir la comunitat o la integritat, la bellesa o la justícia, la sostenibilitat o la sacralitat, i, per si mateixos, no ho fan. Per complir el propòsit més ampli de ser humans, les civilitzacions han inventat la política, l'ètica i la religió. Només poden revelar objectius dignes per a... el procés econòmic". Per tant, estem orientats al mercat pel que fa a les eines, però no als fonamentalistes del mercat pel que fa al propòsit. Utilitzem els mercats com una eina considerada, no com un objectiu ideològic.

També intentem seguir els principis i pràctiques d'aikidō. Aquest art marcial vigorós però noviolent ("barrejant la via energia" o "la via de combinar forces") és una manera refinada, fluida i aparentment sense esforç de combinar-se amb el moviment de l'atacant i redirigir la força de l'atacant de manera inofensiva, en lloc de mantenir-se rígidament fixat en una posició amb l'esperança que l'atacant reboti. Això ens ajuda a redirigir la mida i la força de les indústries actuals des de bloquejar el canvi fins a impulsar el canvi, aplicant la centració, el flux, l'apalancament i la implicació pràctica i propera.

En la política d'aikidō, no lluites amb un oponent; balles amb parella. Honores les creences dels altres com ho faries amb les teves, fins i tot si creus que estan equivocades. Esteu compromès amb el procés, no amb el resultat, en la creença que un bon procés donarà millors resultats dels que ningú tenia en ment en primer lloc, i després la vostra responsabilitat és assegurar-vos que qui hagi de prendre el mèrit pel resultat ho farà, tant si ho mereixi com si no. El canvi resultant és com l'aigua: al ser sense substància, pot entrar fins i tot on no hi ha esquerdes.

Una altra eina valuosa és "l'acupuntura institucional". Quan la lògica empresarial està congestionada, inserim agulles metafòriques en punts escollits amb cura en organitzacions o relacions complexes per aconseguir que aquesta qì (energia vital, com suc emprenedor) flueixi correctament pels canals i direccions que ja segueix de manera natural: el concepte taoista wú wéi de no interferir sinó anar amb el flux. Aquest flux erosiona o fins i tot explota a través dels bloquejos des de dins.

El vers 63 del Tào Té Chīng aconsella:

*Actua sense fer;
treballa sense esforç.
Pensa en lo petit com en gran
i el poc com molt.
Afrontar el difícil
mentre encara és fàcil;
acompleix la gran tasca
amb una sèrie de petits actes.*

Els vers 78 reforça aquest punt:

*Res al món
és tan suau i productiu com l'aigua.
No obstant, per dissoldre lo dur i inflexible,
res pot superar-la.
Lo tou venç lo dur;
lo suau venç lo rígid.
Tothom sap que això és cert,
però pocs poden posar-ho en pràctica.*

Un ha de ser exquisidament sensible a com volen anar les coses, i després ajustar amb tanta suavitat les petites pestanyes per ajudar-los a anar per aquest camí, mentre es mantenen invariablement fixats en els nostres objectius més alts. Quan ens ajudem molt bé en això, sense fer res, res quedarà sense fer.

Totes aquestes eines, mentalitats i mètodes són integrals a la nostra visió, missió, estratègia, cultura, posicionament i estil. Junts, formen el Tao de *RMI*.

Si aquests conceptes taoistes no us són familiars, deixeu-los créixer amb vosaltres, perquè no hi ha un moment per perdre. Això no és un assaig general. Això és el real, el nostre moment a l'escenari, i la humanitat només té, tenim, una oportunitat per fer-ho bé. Els humans som la primera espècie en perill d'extinció. No siguem els últims.

Aquí és on som. Això és qui som. Per això estem aquí.

Traducció al català: Josep (Pep) Puig i Boix

Font: <https://rmi.org/revisiting-applied-hope/>